

Kiadó hivatal: muzeum-utca 8-ik szám. Előfizetési árak: Egész évre 16 ft. Negyed évre 4 ft. Félévre 8 ft. Egy hónapra 1 ft. 40

EGYETÉRTÉS

Szerkesztési iroda: muzeum-utca 8-ik szám. A lap szellemi részét illető minden közlemény ide küldendő.

Előfizetési feltételek az EGYETÉRTÉS 1875-ik évi folyamára.

Jan. - dec. egész évre 16 ft. Jan. - június 8 ft. Jan. - márc. e. negyedre 4 ft. Január végeig egy óra 1 ft. 40.

Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába (muzeum utca 8. sz.) intézendők bérmentesen. Előfizethetni: vidéken minden kir. postahivatallal és könyvtárnál. Budapesten minden könyvtárnál, valamint Kocsi Sándor könyvnyomdai irodájában, Országút 39. sz. Laby ház.

Az előfizetési pénzek beküldésére, legcélszerűbb a postai utalvány lapokat használni. Hogy a lap pontoszfértüdben fenakadás ne történjen, kérjük a tisztelt közönséget, méltótlanságának megrendeléseiket, illetőleg előfizetéseik megújítását megelőző megtenni.

Pusztulni veszünk. Mint oldott kéve, zéthull nemzetü. k.

A költő jóslata rettenetesen kezd teljesülni rajtunk. Veszünk, süllyedünk — erkölcsileg egy, mint anyagilag. Rövid hét esztendő alatt mily irtoztató változás ment keresztül e nemzet. Alig hihető. Koldus lett, és ami még ennél is rosszabb: kivetszett belőle a polgári érelyek legszebbike: az önzésnélküli tiszta hazaszeretet.

A politikai áramlat, mely 1867-ben vette kezdetét, bámulatos erőt vett az országon. S dacára, hogy ez áramlat okozta mély sebeket érzi ez is, az is: dacára, hogy ez áramlat okozta rombolások mindig nagyobb mérvet vesznek, nem képes menekülni előle a nemzet.

Milyen Magyarországon ma a helyzet, annak megítélésére nem kell egyebet tennünk, mint szöveget a nap mindennapi események között. Nem egyedül álló eset. Van rá már több példa, hogy 30—40 ezer forintra becsült birtok 8—9 ezer forintra kelt el. Magyarországon egyik legkisebb megyéjében — összeszámítottuk — 22 ur birtokra van az árverés elrendelve — s mennyire lesz még a legközelebbi hónapokban, isten a megmondhatója.

A nép az ország nagy részében — nem mondjuk mindenütt — a szó szoros értelmében: éhez. Termése nem volt s pénzhez jutnia: lehetetlenséggel határos. Birtokát nem értékesítheti: kölcsönt nem kaphat. Öld birtokot, melynek értéke holdankint csak másfél év alatt is 150—200 forint volt, ma 70 forintjával sem bírják elveszteni. Gyöngye a képelet annak lerajzolására, hogy mi lesz Magyarországon népből, ha valamely rendkívül kedvező esztendő nem jön nyomora enyhítésére?

És a nehéz anyagi bajokkal hitvány közszellem párosult. Fiatalságunkból a haza jobbléteért való ellenállhatlan lelkesülés hiányzik, a nagyratörővölkeleknek sehol semmi nyoma. Munkakerülő, fényűzéshez szokott, léha mulatságokba merült nemzedék áll előttünk, mely hivatalra volna kezeibe venni az ország sorsa felett a döntő szerepet.

És a nép? Az a nép, mely ma görnyed az óriási terhek alatt, mely hét év óta az uralkodó rendszernek nem érezte semmi jótéteményét, elmondhatja, hogy ezt önönmaga szerezte magának. Kezében volt a népek azokat segítette uralkodni, kik jótéteményt soha, de romlást tömördeket hoztak rá.

Ez az, ami végzetlen fájó érzéssel tölti el a lelket, hogy a nép önönmaga ellen szavaz. Saját magának megrovótja. Mert mi az a képviselőválasztás? Egy kérdés a néphez, hogy helyes-e minden úgy amint van, hogy megvan-e elégedve azzal, ami történik? A nép tetszésétől függ, rámondani: igen vagy nem. [A nép abban a pillanatban, midőn képviselőt választ, ura saját sorsának. De csak abban a pillanatban; többet nem. Bámulatos, hogy népünk eddig e pillanatot nem használta fel vagy rosszul használta fel s azon állapot fenntartásához járult szavazatával, melyben szenved, melyet maga is rossznak, károsnak vall.

De hisszük, hogy a „saját kárára tanul a magyar”-féle példaszó a legközelebbi választásoknál teljesedni fog. Ismét dereng a hajnal, mely Magyarországra hozhat jobb napot, ha a választó polgárság is úgy akarja. Az új képviselői választás közeledik. Magyarországon népek kezében lesz ismét hazánk sorsa.

Legyen tehát ébren. Első kötelessége most mindenkinek, ki választói jogával élni kíván, pedig ezt mindnyájunknak kívánni kell, hogy a választási törvény 12. § a rendelkezés eleget tegyen, s a választókerületben egész múlt évi adóját még az összeírás befejezése előtt kifizesse. A további teendőkről másszor. —1.

leg az államvasutak igazgatósága, a hivatalnokok elbocsátásánál követett, lehetetlen fel nem szólalunk.

Az elbocsátott hivatalnokok között vannak magyarok és vannak oly németajkúak is, kik még az abszolút uralkodól maradván ránk, maig sem tudták vagy akarták elszakítani a magyar nyelvet. Ez utóbbiak megkapták a felmondást már évek előtt, akkor tudniillik, midőn a magyar közlekedési miniszter kiadta a rendeletet, miszerint a vasutaknál alkalmazott hivatalnokok 1875. év elején — ha tovább is alkalmazásban akarnak maradni — tartoznak sajátjukká tenni a magyar nyelvet. Ezeknek tehát a felmondás idejére nézve nem lehet kifogásuk. A magyar hivatalnokok azonban csak folyó hó 27-én értesítettek arról, miszerint folyó hó 31-én elbocsátatnak. De ami méltán elkeseredésre ad okot, nem ez. Hanem azon igazságtalan eljárás, hogy míg a német hivatalnokok 3000—4000 forint végkielégítésben részesültek, addig a magyarok, kik ugyanazon rangban és fizetésben voltak, csak 800 forint végkielégítést kaptak. Az ily eljárás, melynek indoklását lehetetlen egyszerű észszel fölérni, a mily igazságtalan, ép oly kárhözható. E tárgyra különben közelebb visszatérünk.

Madarassy Pál, államtitkári helyettes a pénzügyminiszteriumban, mint a „Közérdek” hallja, állásától megválni s a fővárosi közigazgatás egyikére pályázni szándékozik.

Nem kevesebb, mint 15 millióra megy azon összeg, mely állami kamatgarantiát élvező vaspályáink számára az 1875-iki költségvetésben elő van irányozva. Ezen összeg megdöbbentő nagysága leginkább szemünkbe ölik, ha megdöbbenünk, hogy a kamatgarantiát ellátó 12 magyar vasútvonal 323 milliónyi befektetési tőkéi után mintegy 16 millió garancia van biztosítva, s így csak egyetlen egy millió az, a mit ebből magának a pályának üzletforgalma fedez! Ily kedvezőtlen aránynyal nemcsak a Lajthán tál, de egyetlen európai államban sem találkoztunk, s valóban óhajtható volna, írja a „N. Hirlap”, hogy a kormány minél előbb életbe léptesse a kisebb vasutársulatoknak igazgatási tekintetből való egyesítését, s azon más reformokat, melyek az állampénztár ezen már-már elviselhetlenné vált terhének lehetőleg könnyítsenek.

A hivatalos lapból közöltük, hogy a s b o t h János hivatalos állásától a honvédelmi miniszteriumban fölmentetett. Az így fölfeljáról a „Reform” a következő értesítést nyerte:

Asbóth fölfüggesztése mindenképp azon kivonatos közlések alapján történt, melyek könyvének megjelenésével egyidejűleg több fővárosi lapban napvilágot láttak. A honvédelmi miniszter e közlések olvasása után azonnal magához hívatta Asbóthot, s a honvédelmi titkári jelenlétében megkérde tőle, vajon a kérdéses közlések közléséről meg egyeznek-e könyvének tartalmával s igenlő válaszára kijelenté, hogy csak természetesen találhatja, ha ennek fölöttán további vizsgáltság felvilágosítja őt hivatalos állásától. E fölfüggesztés csakhamar irásban is közöltetett vele annak hozzájárulásával, hogy egyidejűleg a fegyelmi eljárás is ellenében megindították. A szabályszerű fegyelmi eljárás az államtitkár elhárította alatt összeült, Asbóth könyvének átvizsgálása után tudatá a miniszterrel, hogy nem érzi magát a további eljárás illeke-nek, mert egyfelől nem talál a könyvben olysmint, a mi a királyi ügyész beavatkozását tenő szükségessé, másfelől a könyvben nyilatkozó fegyelmenesség a hivatali kötelet elleni vétés sokkal nagyobb mérvű az oly követlenül a hivatali szolgálatban követett fegyelmi vétésnek, melyekért a bíróság már helyén levének látja a hivatalból való elmozdítást. Egyúttal azonban javaslát is a miniszternek, hogy Asbóthnak a hivatali kör köteletől való elmozdítása iránt intézködjen. A miniszter engedte, mintán az eset a fegyelmi bíróság illetékességé körén kívül állott ugyan, de nem tette a kir. ügyész beavatkozását szükségessé, saját hatáskörében tette meg ő felséghez az előterjesztést, melyre aztán Asbóthnak hivatali állásától — mint halljuk, minden végkielégítés nélkül — való fölmentése következett.

Ez az egész indokolás furcsa kis gallimathissal kedveskedik. A fegyelmi bíróság azért nem találta magát illeke-nek, mert Asbóth ur művében a legnagyobb fegyelmenességet és hivatalos kötelet elleni vétséget látta. Jón felfogásból indulja ki, azt kellene hinnünk, hogy a fegyelmi bíróság hatóságának épen oly kihágásokról van helye, melyek a királyi ügyész beavatkozását még nem kívánják. Részünkről egyáltalában nem tudnók észlelni a nagyszerű praxis meggyökerezését, hogy a miniszterek „s a j á t h a t á s k ö r ü k b e n” hivatalnokaikat egyszerűen elcsapják.

Semmikép nem egyezhetik meg a közszolgálat érdekeivel, ha a miniszter korlátlan önkényét függesztjük a hivatalnokok fele fölé és gyakran ismétléljük az elmozdítás eseteit a Migazgy. Másrészt teljesen megengedjük, hogy az oly fegyelmi vétségeket, minő volt az Asbóth uré, egy kormány sem hagyhatja megtörles nélkül. Szende ur intézkedésének lényege helyes, de formája hibás. A miniszteri önkény színt nyerte az, mi valójában a hivatalos szolgálat érdekeinek jogosult követelménye. Ha a fegyelmi eljárásnak Asbóth ur esetében nem lehetett foganatja, úgy az egész fegyelmi szabályzat nem ér egy fabatkát. Minden esetre pedig mi is azt tartjuk más lapjainkunkkal, hogy Asbóth urnak könyve megjelenése előtt önkényt kellett volna benyújtania lemondását, ha a politikai tisztesség és becsület kritika útján akart maradni. Am Asbóth ur rópirata hamar megtanithat bennünket, hogy neki ez állott legkevésbé érdekében. O a rópiratot nem politikai szükségből, nem az igazságos kritika jogközlésére, hanem épen saját hivatalos carrierje végett írta; Asbóth ur orra nagyon érezte levegőnkben a conservatív odoróket s mert bizonyos talála Sennyey báró közeli miniszterelnökségét, igen üdvösnök gondolta a jövő kormányzatban előre megvetni saját meleg ágját. Ha az ember ugys hivatalban van, mi sem lehet természetesebb, mint jutalmazó előléptetést várni egy oly kormánytól, melynek a reklám előleges szolgálatát teljesítette. Sennyey a hirdetett Messiasnak csak meg kell becsulnia, hogy Asbóth elváltatta előtte a ker. szt. János szerepét. Asbóth ur úgy látszik, teljességgel nem számított arra, hogy hivatalából most még el is mozdíthatják. Így a dolog nehezebb lett, sőt Asbóth ur reményei talán egészen füstbe mennek. Martyröságot jutalmazni valami igen plebejus szokás, melynek conservatív államférfiak nem igen örömszt hódolnak. Hogy Asbóth ur oly könnyű lélekkel tud különözö rendszereket megszólalni, hogy a kegyelős buroakurakát módjára tördeborul a felkelő csillag előtt s megvetéssel fordul el a szálló csillagtól: ez sikert és jutalmat biztosított volna, ezt meg tudják becsulni a conservatív urak. De egy hivatalnokot, kit az előbbi kormány az ablakon dobott ki, diadalal visszahozni az ajtón, kissé kényesebb dolog lesz. Asbóth ur — Blinder Eifer schadet nur.

Az igazságügyminiszteriumban egy törvényjavaslat van készben, mely az országgyűléstől felhatalmazást fog kérni a törvényszékek számának reduciójára. A tjavaslatot legközelebb fogják tárgyalni a miniszter-tanácsban. — Ugyancsak az igazságügyminiszteriumban legközelebbre várják annak eldöntését, hogy a kir. ügyészségnek a fejezettek szabadságolására vonatkozó jogi miként praeciziroztassék a törvényszékekkel szemben? Valóban itt az ideje — írja a „Közérdek” — e téren a kir. ügyészségnek korlátlan és sok visszaélésre alkalmat nyújtó jogkörének véget vetni.

A tanulmányi alap.

A képviselőház a közalapok s alapítványok jogi természetének megvizsgálására bizottságot küldött ki, mely négy tagból álló albizottságot alakított a „tanulmányi alap jogi természetének” megvizsgálására. Ez albizottság többsége az alap országos jellege mellett nyilatkozott: a ne-gyedik biz. tag, gr. Apponyi Albert ez ellenében külön véleményt jelentett be. A többség véleményének főpontjai következők:

I. A jelentés előadja, hogy a tanulmányi alap Mária Terézia 1780. márczius 25-iki azon alapítási oklevele által veszi eredetét, mely szerint Magyarországon s hozzá tartozó részei számára „tanulmányi közalap” néven egy hazai törvénynek szerint is teljesen jogképesített erkölcsi vagy jogi személy jött létre, még pedig akként, hogy az eltörölt jezsuita rendnek — az oklevélben tételekint is felsorolt — részint adomány útján nyert, részint másiktól szerzett ingatlan birtokai, továbbá bizonyos javaknak a szerzést tiltó törvények — leges amotiationis — folytán történt eladásából befolyó tőkepénzei, az alapítási levélben tüzetesen kijelölt célok elősegítésére s fontartására e közalapnak adományoztattak.

Az alap jogi természetének megvizsgálásánál önkénytelenül is e kérdések merülnek föl: a) Kinek képeztek tulajdonát az adományozott javak az alapítás idején? — b) Ezen alapítás az országos vagy csak a kath. felekezeti tanügyi előmozdításra tétel-e? s így c) országos alapot képez-e, s mint ilyen az államnak — tanügyi célokra bár, de korlátlan intézkedése alatt áll-e vagy pedig — hasonló czélokra ugyan, de — csak a kath. felekezet tanügyi érdekében használható a fel?

Ami az első kérdést illeti, bárha czéltalan volna kutatni, hogy az alapítás ténye előtt kinek tulajdonai voltak, mert akkor a jesusiták birtoklásánál nem lehetne megállapodni s a honalapításig kellene visszamenni; bár kimutatható, hogy e javak az egykori várjávalak hason-temészetűek s szintén állami kezébe kerültek használták ki: mindez nem vezetne gyakorlati eredményre, mert az alapítás jogerővére nézve csak az alapítónak az alapítás idejéről minősége lehet döntő befolyással. Megemlítendő mégis, a mit az alapítási levél is hangsúlyoz, hogy az ország rendei az 1548. 12. t. cz. által az elhagyott zárdák, apátságok, prépostságok s szerzetesházak javait egyebek közt nyilvános iskolák s tanintézetek részére kijelölték: s ez intézkedés az 1550. 19. t. cz. által is kifejezést nyervón, e javak nagyrészt országos törvények által lőnek akkori királyunktól a jesusiták által ellátott tanítás s nevelés czéljaira fordítva, miből világosan következik, hogy az említett módon megürült javak az államra visszazártottak, s azoknak az említett cz. ezekben kijelölt czélra fordítása iránt az ország törvény által intézkedett, mi csak úgy történhetett, hogy e javak a megürülés folytán egyházi jellegűek részén, bennök királyainknak — úgy, mint a kath. egyház kegyurainak — rendelkezési joga nem volt. — Nem sokkal az 1548. 12. t. cz. alkotása után a nevelésügy s jesusitákra bízván, az alapítási levél világos szavai szerint a megürült zárdák stb. vagyonának legnagyobb része — a most idézett t. cz. értelmében való használat végett — a jesusiták kezelésé alá került. Szándékosan használjuk a „kezelés” szót, mert az idézett t. cz. világosan csak a birtokok jövedelmét designálta a kijelölt czélokra, míg maga a vagyon állami tulajdon maradt, a mi világos az 1609. 8. t. cz.-ból, mely később, vagyis már a tényleges birtoklás alatt hozottot, s még is a rendet tiltotta a vagyon birhatásától, s az 1687. 20. t. cz.-ból, mely a rend bevételeiről intézkedik, minnek csak úgy lehet értelme, ha a rend által már régen kezelt vagyon tulajdonjoga csakugyan az államé volt. De ha megengednők is, hogy a jesusiták az általuk birt. vagyoura tulajdonjogot szerzetek, s így az ismét fölötté az egyházi vagyon természetét, vajjon a rendnek XIV. Kelemen általi megszüntetésével nem szűnt-e meg a testület, mint erkölcsi vagy jogi személy, s nem az államra szálltak-e ismét annak vagyonai? Vajjon Mária Terézia alapítási levélében nem hivatkozik az 1548. 12. t. cz. kizárólag, mint olyaura, melynek rendeltet. végrehajtandó, létesítés az új jogi személyt, t. i. az alapítványt? És így nem-e az állam az alapító? S vajjon, ha a vagyon a rend kimultával nem az államra szállt volna, miként lehet vala az állam alapítóvá? Mindezek oly kérdések, melyekre csak akkor lehet helyesen megfelelni, ha minden politikai s egyéb tekintet mellőzve, s a kérdést szigorúan a fenálló törvények, s a tulajdonjog természete s fogalma szerint bírálva meg, elfogadjuk azon elvitázhatlan igazságu tételt, hogy a kérdéses javak az alapítás idején kizárólag az állam tulajdona valának!

Áttérve a második kérdésre, egyszerűen az alapítási levélben foglaltak regisztrálására szoritkozhatunk a következőkben: a) Az alapítványi vagyon a fentebbiek szerint állami tulajdont képezvén, felekezeti czélokra annál kevésbé volt fölhasználható, mert rendelkezéséről — mint az alapítási levél is mondja — az 1548-iki 12. törvényezikk rendelkezett, ebben pedig az országos oktatás s köznevelés van czélul kitűzve; b) Az alapítási levél egy szóval sem említ katolikus vagy más hasonló színezetű tanügyet, de sőt azt, a melynek részére az alapítvány tételét, „köz-országos” tanügynek, az alapítványt pedig „országos oktatás, közönséges tanulmányi közalapnak” mondja; c) Az alapnak az alapítási levél szerint oly tőkék s javak adományoztattak, melyek a szerzést tiltó törvények (leges amotiationalis) szerint egyházi czélokra nem voltak elidegeníthetők, a mi szintén azt mutatja, hogy az alapítványnak nem volt egyházi jellege.

Mindezekből levonva a következtetéseket, melyek a 3 kérdésre is megfelelnek.

„a) A tanulmányi országos javakból s állami föladatot képző czélra — a közoktatásra — létesített; miután továbbá az államhatalom azt mindig szabadon kezelte, kezeli s rendelkezése szerint tanulmányi czélokra szabadon fordította s fordítja, miután végül a közoktatásról mindig az államhatalom rendelkezett, s a szóban forgó vagyon is e czélra teremtette”; b) a bizottsági vélemény oda járul, hogy: „a) A tanulmányi alap országos természetű vagyis közalap; b) annak jövedelmei országos tan- s köznevelődési célok előmozdítására fordítandók; c) a parlamenti kormányzat s budgetjog követelményeinek megfelelőleg az alap kezelése, jövedelmeinek mikénti fölhasználása s az abból fontartott tanintézetek a költségtérítésbe fölveendők.”

II. Ennek ellenében gróf Apponyi Albert különvéleményt adott be, melyben kifejté nézeteit s a következő következtetésekre jut:

„Miután az alapítvány egyházi javakból létesített a király — mint az egyház főkegyura által, mely javakat ugy jogtuljódésunk egyik alapirányra, mint különösen az 1548. XII. és 1550. XIX. t. cz. értelmében más mint kath. egyházi czélokra fordítani nem lehetett; miután ennek megfelelőleg tényleg az alapítvány csakugyan a kath. felekezeti oktatás előmozdítására történt;

miután továbbá az alap valóban kizárólag az említett czélra fordítottot, és pedig nem az állam történetes irányzatai — hanem az alapítványi lényegénél fogva: véleményem oda járul, hogy: a) a tanulmányi alap kath. felekezeti alap; b) annak jövedelmei kath. felekezeti oktatásügyi czélokra fordítandók;

c) a politikai hatóság azt nem állami hatáskörénél fogva mint állami birtokot, hanem mint az egyház főadózóknak ez idő szerint megbízottját, tehát mint másét, kezelje: emellett fogva nemcsak nem követeli a parlamenti rendszer és a budgetjog ezen alapnak az állami költségvetésbe való fölvetését, hanem ellenkezőleg, minden ilyen intézkedés, a pusztá kezelések valóságos birtoklását egyoldaluan történő átváltoztatása által, a százasod gyakorlat szentesítette jogállapot agaszott megmármásait képezné.

Bármily legyen azonban a meggyőződés, melyet a t. bizottság és netán később a képviselőház az anyagi jogkérdésre nézve magának valland, alaki tekintetben előre illetéktelenség és sérelmesnek kellene nyilvánítanom a kérdés teljes megoldására vezető minden egyoldalú lépést, történjen az bár az egész törvényhozás részéről. Az állam it nem más, mint két felekezeti félnek egyike és azért a megoldás helyes utját országgyűlésnek kell megmutatnia, melyet Deák Ferenc az 1868-iki országgyűlés 112-ik ülésében követezőleg jellemzett:

„A miniszterium teendő jelentésének egyik tárgyát az egyetemi vagyon tisztába hozatala képezi: ezt pedig nem lehet másképen eszközölni, mint úgy, hogy a miniszterium az addig — reményem — megalakult kath. autonóm egyházzal vagy annak főpapjaival értekezék és tisztába hozzák, hogy ezen alapítvány tisztán katolikus, amaz kérdéses, a harmadik meg állami alapítvány. Vagy megegyeznek e részben vagy nem. Egyik esetben úgy, mint a másikban, a miniszter jelentését beteterjesztendő is az országgyűlésnek mindig szava lesz ahoz, hogy akár ezen egyezményt elfogadják, akár pedig, ha kiegyezés nem sikerül, miképen és micsoda bíróság által intéztesse el a fenforgó jogi kérdéseket.”

E szavak egyenesen ugyan az egyetemi alapra vonatkoznak és azóta a miniszterium helyett előleges véleményadással egy bizottság bízott meg, de azért fenáll és általános érvényű maradt az azokban foglalt jogelv, hogy két fél közti jogi kérdések, legyen bár az egyik fél maga az állam, erőszak nélkül egyedül kölcsönös megegyezés vagy bírói eldöntés által nyerhetnek elintézés.

Választási statisztika. (Ereleti indóstitás.)

Berlin, decz. 27-én. A Bismarck-krízisről írt cikkemhez tett szerkesztői megjegyzés csak azt bizonyítja, a mit én is mondtam, t. i. hogy Bismarck politikájá azért téves, mert tisztán subjectív és utódja feladata leend az államszervezetet szilárdítani, állandósítani.

Bismarck, ha még sokáig hivatalban marad, csak ronthat, de nem építhet többé a német egység épületén. Ezen ismételt állítástom talán legjobban bizonyíthatom be, a hivatalos „Staatsanzen”-ban közölt választási statisztika számaival, annál is inkább; mert ezen számokra és adatokra csak nem foghatja reá senki, hogy a pártszellem torzítja el azokat.

Engel dr. a statisztikai hivatal híres főnöke sokkal jobb porosz alattvaló, mintsem hogy számosportokkal ingerlené fel az „Ole Willem” epéjét. — De halljuk a hivatalos lap adatait: A folyó év kezdetén történt birodalom-tanácsi választásoknál 8,515,041 választó volt beírva, azaz valamennyi hivatalos lakónak az 1871. decz. 1. népszámlálás szerint 21.7 százaléka, s a katonaság levo-nása után, mely nem választóképes, a férfi lakosság 43.5 százaléka.

A választókerületek igen különböző nagyságúak voltak. Így Lippe, Waldeck, Reusz idős ág, Lübeck és Lauenburg, melyek egyike sem bír 100,000 lakóval, választott egy követet, sőt vannak választó kerületek több mint 150,000 lakóval. Ellenben a buchumi választó kerületben 43,693 választó, Schaumburg-Lippeben pedig csak 6,723 választó köld egy követet, a mi igen önkényes beosztásra mutat, körülbelül olyanra, mint Ausztriában az új választási törvény után. A beirt összes választók közül tényleg részt vett a választásban 5,288,203 vagyis 62.1 százalék.

A legnagyobb választási részvétel mutatkozott a birodalom déli és délnyugati részeiben, a marienwerderi kormány kerületben és Posenben, Sváben és Unterfrankenben, a koblenzi kerületben és az örgrófságban (Pfalz) a választó jogosultak több mint 80 százaléka szavazott, Trierben 79.8%, Marientwerderben 78.9% vett részt a választásban. Elsass-Lotharinga, Posen, Branberg szinte 74%-ra vitték, a „fekete” Münster 63 százalékát küldte a választó jogosultaknak. A mely vidéken az egyházi tusa a le- a vidéken volt a választási részvétel.

Általában a katolikus lakosság sokkal buzgóbb volt választójogának gyakorlásában, mint a protestánsok. Berlinben a választók csak 30,3 százalékát jelent meg, és egyáltalán a nagy városok mutatták a tekintetben a legnagyobb közönyt.

Azok a választó kerületekben, melyekben a legtöbb szavazatot esett a centrum, a particularista, a lengyel, a választó párt és a választó demokratákra, a választó jogosultak részvétele sokkal tetemes volt (átlag 60%) mint azon kerületekben, hol a konservatív és liberális pártok győztek.

A beadott 5.259.155 érvényes szavazat közül, 3.594.792 a választott követsége esett (68,4%) a többi a bukott jelöltekre. A 397 követ, a reájuk esett szavazatok az illető pártira az egész birodalomban egyáltalán adott szavazatok következőképpen esnek szét és fractio szerint:

Párt-állás.	A követek száma.	Azokra esett szavazatok sz.	Az illető pártira az egész birodalomban adott szavazatok.
Konzervatív	22	136.861	375.117
Német birodalmi párt	33	261.496	360.977
Liberális	3	26.675	56.015
Nemzeti szabadelvű	155	1.246.394	1.616.440
Haladás párt	49	377.219	479.151
Néppárt	1	7.185	23.908
Socialdemokrata	9	80.893	339.738
Centrum	101	1.203.529	1.564.999
Particularista	4	35.067	127.402
Lengyel	14	142.914	199.273
Övaspárt	6	76.559	78.616
szétágazó szavazat	—	—	37.519
Összesen:	397	3.594.792	5.259.155

Ezen számokhoz nem kell commentár, hanem tessék azokat jól végig tanulmányozni és aztán arra választ adni, vajon a német egység oly lábon áll-e, a milyenen állnia kellene?

Parlamentáris tekintetben pedig még fureszében áll a dolog, miután Bismarck csak a 155 nemzeti szabadelvű követre számított, és az sem akar többi időben vele tisonk bokrát menni. A social-demokraták közül ugyan csak 9 lett megválasztva 80.893 szavazattal, de a többi választásnál bukott jelöltekre még a párt részéről 339.738 szavazat lett beadva, vagyis összesen 420.631 szavazat, a mi 2.103.155 lakónak felel meg. A fen először beadott szavazatok után egyik nemzeti szabadelvű követre 10.498 szavazat összeg, egy centrumbeli követre 15.495.

Még nagyobb a különbség a többi pártnál, így minden konservatív követ után 17.050, minden liberális birodalmi pártbeli 18.671, néppártira 23.908 és socialdemokrata épen 37.748 választó esik.

Látjuk tehát, hogy a választó kerületek önkényes összeállítására daczra mégsem bírtak abszolút többséget, egy tömör domináló pártot létrehozni, hanem hogy a népből nagyon is elmenekül, nagyon is szétágazó akarattal mutatkozik, a parlamentben ben pedig csak úgy tartják együtt a nemzeti szabadelvű és Reichstreu-töredékeket, ha időről-időre rájuk ijesztenek egy kis Bismarck-leköszönéssel.

A ki ezt nevezi egészséges állapotnak, az oly optimista, hogy heilik még magyar miniszternek is.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ma, 30-án d. u. fél egy órakor rövid ülést tartott, melyen Böttger István miniszterelnök átnyújtja kihirdetés végett a királyi szentesítésével ellátott következő törvényeket: Az 1870. 42. t. cz. 52. §-ának módosításáról; az 1873. 39. t. cz. hatályának meghosszabbításáról; az 1871. 55. t. cz. 29. §-ában meghatározott bélyeg- és illeték mentesség meghosszabbítása tárgyában; a magyar sorsdai csapatokhoz és haditengerészethez 1875. évben kiállítandó újonc és póttartaléki jutalék megajánlása tárgyában; végre a megyék, kerületek, vidékek és székek 1875. évi közigazgatási, árva és gyámhatósági kiadásainak fedezéséről. Kéri azokat hasonló kihirdetés végett a főrendiek átküldeni. — A törvények kihirdetése után mai ülés jónapjának hitelesítése után átküldetnek a főrendeknek. Ezzel elnök boldog újvet kívánván a ház tagjainak, az ülés 1 órakor véget ért.

A főrendiház ma, d. u. 1 órakor szintén ülést tartván Majláth György elnök mindenek előtt jelenti, hogy a királyné a születésnapja alkalmából hozzá intézett főrendiházi ádvívátokat fogadta s megköszönte. —

TÁRCZA.

Vezéressillaga egy eltévedtnek.

— Beszély. —
Irtá: Lauka Gusztáv.
(Vége.)

Bungár amint hivatalos teendőit bevégezte, nem gondolkodott egyébről: mint Szidoniori, annak gazdag hozományáról, s az általa szűkölkép összegyűjtendő harmincz ezer forintról.

Mintha egy a hullámokkal küzdő hajót kellett volna megmentenie, oly szilárd elhatározással, de mégis el nem palástolható igazgatóssággal ment a börtörré.

A főteremben Rothlauffal találkozott. Bungár fűlög pirult, a bankár ellenben gnyosán mosolygott. Mindkettőre nézve volt olyasmi e találkozásban, mi valami kellemes érzést valóban nem kelthetett.

A bankár tudhatott, a titkár csak sejtethet. Köszönték egymást a nélkül, hogy egyetlen szót váltottak volna. Bungár eszéles és ügyes ember volt, reszkirozott ugyan, de azzal a lehetőséggel és óvatossággal, a mely csak nagyobb vásárlásoknál eszközölhet jelentősebb és így érezhetőbb veszteséget.

A bevásárlások után nem a legnyugodtabban aludt ugyan, de legalább álmai sem illúsiót, sem reményeit nem zavarták.

Végtelemül derűs napra viradott. A szép idő kedélyét emelte, reményeit fokozta. Az ügyességnek is észrevették, hogy vagy valami kedves meglepetésnek kellett őt találnia vagy bizonyan olyasmit vár, a mi az érzékenyebb emberek kedélyét felhangolja.

Az eredmény előtt nem mert Szidoniorhoz ellátogatni. Nem hiába hitték a régiék, hogy a sors tele van rozskaráttal. Bungár ugyan sorsát megérdemelte, de a jobb rész még sem tagadja meg sajnálatát azokról, kik a küzdelem biztos perceiben lesznek semmivé.

A kezdet nem remélt eredményt mutatott fel. — A titkár kicsiny tőkét a szerencse megkésztette. Csodálhatjuk-e, ha mosolygó arccal köszönté a legközelebbi látogatás alkalmával Szidonior, mikor mint jegyzősebbi a régi classicusokat is olvasgatta és e tétel az ő figyelmét sem kerülte ki:

„A tételt felében megnyerte, ki a munkát eredményre kezdte meg.” Szidonior sokkal több rokonszenvet érzett irányában, mint azelőtt, hiszen közönségesen fogadta volna; de azért a munkát, egy felleges nyári nappal választott. — A többi látogatásom alkalmával

Ezután bejelenté Eszterházy Mihály gr. élte 92 évében e napokban Pozsonyban történt elhunytát; ki a főrendiháznak hosszú időn át tagja volt. — Majd bemutatja a fővárosi köznevelési tanács emlékiratát Kléh István emlékiratának czífolatára.

Böttger Algenon a képviselőház jegyzője átadta a képviselőház mai ülésében kihirdetett törvényeket, melyek kihirdetése a mai ülés jegyzőkönyvéhez azzal hitelesítették, s az ülés d. u. 1 1/2 órakor véget ért.

Sárospatak, decz. 28.

A megnagyobbodott „Egyetértés” öszinte örömmel üdvözöljük. A lap növekedése olvasó közönségünk öröndes szaporodását, s ez elveink terjedését jelzi. Adja isten, hogy e szegény haza a függetlenség párt elveinek igazgását mielőbb elismerve, pártunkat juttassa többségre s azok kezébe adja a végrehajtó hatalmat, kik önzetlen hazafiságunknak a legkeservebb időben, oly meggyőző jelét adák.

Zemplén megye jól felfogott érdekében is ezt óhajtjuk. Csatlakozzunk a valóban ellenzéki érzelmi férfiak mielőbb azon zászló alá, melyet az „Egyetértés” oly bátran kibontott, s melyre hazánk önállósága és függetlensége van felírva. Tegyük félre már valahára meggyökben is a meghunyászkodás, a személyes érdekek politikáját s azon kerületek, melyek ellenzékiek, jelentsék ki mindenivel szemben azt, hogy elfogadják a függetlenség párt programját. Ezt annyival inkább lehet mér most tenni, mivel a függetlenség párt programját követői, az ellenzéki választók, mind a s.-a.-új helyi, mind az ó-liszka választókerületben tekintélyes számot képviselnek.

Zemplében annyival inkább van szükség ez idő szerinti határozott politikai fellépésre, mivel a központban S.-A.-Új helyben az ellenzék közelebb fényes diadalt aratott; másrészt intők a körülmények a határozott fellépésre az ismétlődő mádi botrányok komédiái miatt. Azért, uraim, határozott, nyílt programmvallást! Éljen a függetlenség párt!

Most a képviselők a karácsonyi szünidők alatt haza kerülnek. Jó lesz mind a s.-a.-új helyi, mind az ó-liszka kerületben a t. képviselő urakat megkérdezni, miért nem csatlakoztak eddig, ellenzéki képviselők lévén, a függetlenség pártjához, s valószínűnek a jövőben csatlakozni? Tisztázni kell már valahára a helyzetet, mivel a nem tisztázott, könnyen félre magyarázható politikai állapot igen sok kellemetlenséget, zavart és botrányt okozhat.

Le kell küzdeni valahára a személyes politika intriguans, hátsó gondolatokkal telt ballastját. A ki Magyarországot függetlenséget, t. i. önálló pénz- és hadügyet, külön váterületet, külképviseletet nem akarja, az nem ellenzéki, a kinek a függetlenség párt programja nem kell, az csak álljon félre. Hagyja a tét azoknak, kik a mit szívökben vallanak, tetteikkel is készek megerősíteni.

Érdekelni fogja önöket bizonyosan, hogy ref. főiskolánk, mely már három század világraival daczolt, s terjeszté a felvilágosodás, a tudomány áldásait, s a magániasítatlan magyar érületet és gondolkodást, időnként anyagilag is gyarapodik. Igaz, hogy nem oly mérvben, mint a tudomány mai igényei követelik, s nem úgy, hogy tanárait azon igen szegény és egyáltalán nem tanári, magas társadalmi helyüknek nem felelő állapotból egyszerre ki tudná segíteni, de mégis gyarapodik.

A főiskolának egyik elhunyt, már több év óta nyugalmazott tanára, az ó-klassikai műveltségű Molnár István igen szép vonást tüntetett fel végrendeletében, midőn a s.-pataki kollegiumot tette általános örökösévé. A vagyon, mely készpénzből, egy lakházból, majorból, szőlőből s némi szántóföldből áll, megér mintegy 10—16 ezer forintot. — A kollegiumon kívül hagyott még Molnár a következőket: 1. a magyar akadémiának 500 ft; 2. a magyar gazdasági egyetnek 500 ft; 3. a pataki iskola természetrajzi gyűjteményére 500 ft; 4. a s.-pataki kollegiumi tanári nyugdíjintézetnek 500 forint. — Végül rokonai közt két ezer forint kiosztást rendelt el. — Az iskolának hagyott vagyonból kikötö, hogy egy görög születésű tanuló is ellátandó. Ezen intézkedésé által, a szerény, visszavonult életét élő, s inkább az utókorról, mint saját kényelméről gondoskodik, műveltségi férfiú, ércznel tartóssabb emléket emelt magának mindazok szívében, kik az áldozatkészséget, magasabb humanitást, a közügyek iránti érdeklődést önző napjainkban becsülni képesek.

Molnár István nemes gondolkodása, a pataki kollegium iránti fenklő érdeklődése, áldozatkészsége, intő példánál bár szolgálta mindazoknak, kik anyagilag ha bár csekélyebb mérvben is, de segélyezni képesek ezen

nem annyira mondott, mint inkább sugott szavai, irányítóm lett és vezérlő csillagom életutamban.

— Vigyázzon ön, hogy a vihar orkána ne változzék át, mert akkor az iránytű is megtagadja szolgálatát. — Oh Szidonior, de a révpontom remélhetek-e boldogságot?

— Szavamat bírja uram és én azt soha sem fogom megszegni.

A kik valaha igazán szerettek, csak azok értelmezhetik súlyát a nyilatkozatnak.

E nyilatkozat Bungár egész jövőjére nézve határozott.

Szidoniora még csak nem is képzeltette, e nyilatkozattal mennyi mindent tett kockára.

Egy részről egy fiatal és mondhatnók szép leány, más részről, de ugyanazon keretben, gazdag hozomány! Csodálhatjuk-e, ha az, ki boldog és gazdag akart lenni, a másik szempontból mindenét oda dobta.

Mikor másodszor ment szerencsét megkísérteni, már többel rendelkezett mint a bankár akkor, mikor hasonló czélra elerés végett, semmivel sem jobb helyzetben, hasonló eszközökkel folytatódt. Amint a bevásárlások megtegte, ismét nyugtalannabb mint azelőtt, míg az ökszeg zsebében volt, de az eredmény reményében ment sétálni.

Mint a reszkirozók nagyobb részének, neki is levégőre volt szüksége.

A redontte sarkán két nőt talált, kik úgy látszott fontosabb tárgy feletti értekezéssel voltak elfoglalva.

Bungár a legelső tekintetre felismerte Esztert. — Hirtelen halálsápadttá lett s oly fordulatot tett állásában, hogy ő Esztert láthatta a nélkül: hogy az által észre vettethetett volna.

A leány halványabb volt mint ifjúsága és ártatlansága szebb napjaiban, zemei nem rogytak többé az erőt és életet, akai nem mosolygott többé a kedélyességét és boldogságot, — de arczaian ott állt a csendes megadás és nyugalom!

Az ifju a meglepetés első percében úgy érezte magát, mint a gyilkos, ki előtt áldozatának árnya megjelenik.

A lelkiismeret ez alkalommal szólt meg legerősebben kebelében. Mentésére vajmi keveset hozhatott fel s az indok, mely más irányt adott érzelmeinek a feltséget is megsemmisítette, és jobb érzelmeinek szennyes öltönyt juttatott.

Mit nem adott volna érte, ha Eszterrel többé soha nem találkozott volna?

A jók és igazak rendithetlenn hittel vannak az isten

nemzetiségi szempontból igen fontos pontra helyezett fősiskolát.

Társadalmi életünket egy szó jellemzi helyesen, s ez a — krach. Iszonyú pénzsűke van. — Az adót fokozott apparátussal, erőlyel sorozták. Csak siessenek, míg nem késő, a mig el lehet szedni dunnát, párnát, igavonó baromtot, vétémagot, majd ha mindezt elköttyavetették, uralkodhatnak a proletárok felett.

Zenta város központi választmányának tagjai lettek: Majoros József, keczei Mészáros Mihály, Bíró György, Nikolcs András, Mikosevits József, Bilicki Menyhért, Szárits Bertalan, Riger Ignác, Tényi István, Fles József, Branovacki és Lukácsévits, összesen 12, mindannyian baloldaliak; reméljük és elvárjuk, hogy az új követválasztási törvényt a népjogok és polgári szabadság érdekében függetlenül fogják alkalmazni, ettől függően a haza válságos állapotában egy minden önérdék nélküli képviselőházzal összealkothatni.

Az ügyvédi kamarák székhelyei

A hivatalos lap mai száma hozza a m. kir. igazságügyminiszter következő körrendeletét valamennyi kir. bíróság és ügyészség vezetőjéhez intézve:

Az 1874. évi XXXIV. törvények 7-ik §-ában nyert felhatalmazás erejénél fogva, az ügyvédi kamarák számát, székhelyeit és kerületeit következőleg állapítom meg:

1. Arad kiterjed az aradi, békés-gyulai, borosjenői és körösbányai kir. tszvékek kerületeire.

2. Balassa-Gyarmat kiterjed a balassa-gyarmati és ipolyvágyi kir. tszvékek kerületeire.

3. Besztercebánya kiterjed a besztercebányai, selmecbányai, túrócz-szt.-mártoni és szolnoki kir. tszvékek kerületeire.

4. Brassó kiterjed a brassói, fogarasi, kézdi-vásárhelyi és szépi-szt.-györgyi kir. tszvékek kerületeire.

5. Budapest kiterjed a budai, esztergomi, kalocsai, pesti és pestvidéki kir. tszvékek kerületeire.

6. Debreczen kiterjed a debreczeni, hajdu-böszörményi, karcazi és nyiregyházi kir. tszvékek kerületeire.

7. Eger kiterjed az egri, gyöngyösi és jászberényi kir. tszvékek kerületeire.

8. Eperjes kiterjed az alsó-kubini, eperjesi, lipótszent-miklósi és löcei kir. tszvékek kerületeire.

9. Győr kiterjed a győri, komáromi, magyar-órári és pápai kir. tszvékek kerületeire.

10. Gyulafehérvár kiterjed az abrudbányai, dévai, gyulafehérvári, hátszegi és nagy-nyedli kir. tszvékek kerületeire.

11. Kassa kiterjed a homonnai, kassai, s.-a.-új helyi és tornai kir. tszvékek kerületeire.

12. Kecskemét kiterjed a kecskeméti és szolnoki kir. tszvékek kerületeire.

13. Kolozsvár kiterjed a décsi, kolozsvári, szamosújvári és tordai kir. tszvékek kerületeire.

14. Máramaros-Sziget kiterjed a beregszászi, huszti, máramaros-szigeti, nagy-szölösi és ungvári kir. tszvékek kerületeire.

15. Marosvásárhely kiterjed a besztercei, csikszereadi, györgy-szent-miklósi, marosvásárhelyi, naszodi és székely-udvarhelyi kir. tszvékek kerületeire.

16. Miskolc kiterjed a miskolci és rima-szombati kir. tszvékek kerületeire.

17. Nagy-Várard kiterjed a belényesi, nagy-váradi, szilágy-somlyói és zilahi kir. tszvékek kerületeire.

18. Nagy-Szeben kiterjed a medgyesi, nagy-szebeni és segesvári kir. tszvékek kerületeire.

19. Pécs kiterjed a pécsi és szegszárdi kir. tszvékek kerületeire.

20. Pozsony kiterjed az aranyos-maróthi, nagy-szombathi, nyitrai, pozsonyi, szenici és trencsényi kir. tszvékek kerületeire.

21. Sopron kiterjed a soproni, szombathelyi, és szt.-gothárdi kir. tszvékek kerületeire.

22. Szabadka kiterjed a bajai, szabadkai, újdéki és zombori kir. tszvékek kerületeire.

23. Szatmár-Németi kiterjed a nagy-bányai, nagy-károlyi és szatmár-németi kir. tszvékek kerületeire.

24. Szeged kiterjed a hőmezővásárhelyi, makói, nagy-kiskindai és szegedi kir. tszvékek kerületeire.

25. Székes-Fehérvár kiterjed a székes-fehérvári és veszprémi kir. tszvékek kerületeire.

26. Temesvár kiterjed a fehértemplomi, karánsebesi, lugosi, nagy-beckereki, oravicabányai, pancsovai, temesvári és verseczi kir. tszvékek kerületeire.

a gondviselés iránt, a gonoszok csak akkor kezdenek a büntetésre gondolni és félni, mikor lelkük előtt — az áldozat és annak gyötrelmei és szenvedései megjelennek.

Hátha a gondviselés legjobb reményei közepett fogja őt cserben hagyni!

Bungár azon hitében, hogy törekvései célhoz vezetendik, ingadozni kezdett.

A véletlenül intő jelenetekről azok is megjádnak, kik a kísértetekben nem hisznek.

Mennyivel szerencsétlenebb és mégis nyugodtabb volt ez időben Eszter, ki erkölcsösségének egyetlen fekete pontját, szívének és lelkének alabastrom talpán mutathatta be?

Szegény szenvedő leány, panasz és szemrehányás nélkül, már csaknem három negyedét tette meg azon utnak, a mely törekvéseinek eredményéhez vezetett.

A titkár, mikor késő éjjel szállására tért, csak nehezen aludt el és iszonyú álmodtók gyötörtetett.

Mikor reggel felébredt, még az is megfordult agyában, nem jobb lett volna-e az élet terheit és örömeit a csendes falucsukában, e szegény és munkás és őt igazán szerető leány oldala mellett, társaságban mint férj és nő megosztani.

De szegénynek lenni akkor, mikor ő dusszaggatag lehet! Egy nyíló, ifjusági és bája pompájában diszoló rózsát egy hervatag virággal cserélni fel!

A megbánás a főváros zajában könnyen támad, de könnyen el is oszlik. — Délbáb, melynek a nap lehunytával nyoma sem marad többé.

Bungár a tőzsdén vesztett.

Borzasztó viások kezdtek gyötreni.

Megint játszott, megint vesztett.

— Az isten ujj! Sugá lelkiismerete és már úgy kezdte magát érezni, mint az éri magát a vihar által felkorbácsolt hullámok között, ki a hajóban már nem bizik, hanem uszák általi menekülésre gondol.

Mikor Szidonior utószor meglátogatta, — a bankár már figyelmére is alig méltatta.

A leány részvételtjes arcot mutatott.

A sajnálkozás és részvét jó horoscop a kuldusok, de nem a szeretők számára.

Utólré az az örüléssel határos lelki állapot is, melyben az ember már nem számol tetteivel, habár azokról számolni tartozik is.

A szerencse kifárad, a balsors kifáradhatlan. A játék utáni napok most már azt bizonyították, hogy a jó erkölcsi hírek örömdől titkár nem csak anyagilag, hanem erkölcsileg is sülved.

Még egyszer játszott, de már ekkor a veszteséget nem tudta kiizetni.

27. Zala-Egerszeg kiterjed a csáktornyai, kaposvári, nagy-kánizsai és zala-egerszegi kir. tszvékek kerületeire.

Ezen rendeletet a kir. e. f. bíróságoknál és a kir. ügyészségeknél oly helyiségben függesztették ki, hogy a gyakorló ügyvédek annak tartalmáról ez uton is tudomást szerezhessenek. — Budapest, 1874. decz. 28-án. Dr. Pauler Tivadar, s. k.

A Kiszaludly társaság közgyűlése.

Budapest, decz. 30.

A Kiszaludly-társaság rendes havi közgyűlést ma este 5 órakor tartotta az Akadémiaiban. Elnök Toldy Ferencz. Jegyző Gyula Pál. Tagok és közönség esekély száma.

A gyűlésen először is Szász Károly olvasta fel Toldy egyik elegiáját Fábian Gábor élénk és magyaros fordításában. Ezután saját költeményéből olvasott fel néhányat, melyeknek ezime: „Szerelmeim ből” és végre egy leíró költemény: „Kereszt az utfélen” czimvel. A költői kedélyvel irt költemények élénk megjelneztettek.

Toldy Ferencz Kiszaludly hűtrahagyó s még eddig fájdalom kiadatlan leveleit ismerteti. A levelekből megtudjuk, hogy a „Himfy szerelmei” írja koránt sem lelkesült azon ideálért, ki később neje lett, oly mértékben, mint a közönség eddig gondolta; sőt a versek nagy része nem is ehez van írva, hanem azon nők egyikéhez, vagy másikához, kikkel a költőnek külföldön viszonya volt. Ilyenek voltak Bésben Donna Madonia, s franciaországi fogsága alatt Caroline d'Eschapon, s később egy harmadik is volt Klagenfurtban, kis Pepine nevű. Ez utóbbi hítlensége után tért csak vissza a költő menyasszonyához, kit utóbb el is vett.

Ezután Zichy Antal olvassa fel „A tulságos nem jó” czimű beszélyét, mely a tulszgoru nevelési rendszer által okozott bajokat eseteli.

Végül Greguss A. olvassa fel Salomjaj fordításában Horatius „Nil culmirari” odáját, Barna Ignác pedig a következőket: „Maecenas-hoz”, „Dellius-hoz”, „Romához” és a IV. könyv 2-dik dalát. A fordítások erőteljesek és magyarosak.

A folyó ügyek közül fölemlítjük, hogy Paula Racine „Iphigenie” szimulacról a bíráló, Toldy és Szász Károly kedvezőleg nyilatkoztak. Hasonlóképpen kezezőleg nyilatkoztak a bíráló (Bakonyi és Toldy) a Lagi Dezső Sallustius fordításáról. A költői beszélyre kitűzött pályadíjra 10 pályamű érkezett be, melyek megbírálására: Szász Károly, Dalmady Győző és Dux Adolf kérték föl. A „Tündérv” czimű elbeszélés bírálójul Arany László és Jókai Mór nevezettek ki.

Ezután az elnök és a titkár megbeszélte a nagy gyűlés programjainak elkészítésével s ezzel az ülés véget ért.

A városi bizottság közgyűlése.

Budapest, decz. 30.

A mai közgyűlést Ráth Károly főpolgármester megnyitván tudtára adja a gyűlésnek, hogy a fizetéses négy árvászeki önközi állomás szavazás után töltendő be. A jelöltek névsora kizsztatik s a választás eredménye holnap délelőtt 10 órakor fog az új városi bizottság kihirdeteni. A névsor a következő: Első helyen kijelöltetnek 1) Dr. Sipőcz László, 2) Weichardt Alajos, 3) Rösler Adolf, 4) Kontz Ferencz. Második helyen: 1) Szilágyi József, 2) Kócs Ödön, 3) Greifeneg Vilmos, 4) Fekete Sándor. Harmadik helyen: 1) Péterfy Antal, 2) Horváth Károly, 3) Bodogh Kálmán.

A főpolgármester ezután pedig bejelenté, hogy a király a főváros küldötteinek tisztelését Ferdinánd herczeg halála alkalmából kegyesen fogadta; a királyné hasonlóké fogadta születés napja alkalmából a főváros szerencsevívátait. (Eljenzés.)

A főváros újví üdvözlét a királyi párnak megadni a főpolgármester vezetésé alatt egy küldöttség nevezeték ki, mely az üdvözlét még ma este fogja átadni.

Az igazságügyi miniszternek egy leiratot intéze fővárosához, hogy ez a kézbizetéseket, melyek a városi kültelekre szólnak, saját közegei által eszközöltesse. A tanács e tárgyban előterjeszté, hogy a kézbizetést a fővárosnak saját közegei által nines módjában eszközölni.

Az erzsébeti kiosk bérleje azon kérelmet intézi a közgyűléshez, hogy bérletét, mely eddig 16,000 forint volt, 12,000 frtra szállítsák le. Mátz Arisztid indítványozza, hogy e kérelem csak oly föltétel alatt teljesíthessék, hogy a bérlelő az eddigi 4000 ft biztosíték helyett

Olyan emberek pártfogása alatt hivataloskodván, kik a tőzsdén is befolyásos bírtak és játszottak is

